

Asettamispäätös

26.4.2024

VN/6206/2024
VN/6206/2024-VM-18

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon toiminnallisen työryhmän asettaminen

Asettaminen

Valtiovarainministeriö on tänään tekemällään päätöksellä asettanut toiminnallisen työryhmän seuraamaan ja tukemaan uudistetun eIDAS-asetuksen mukaisen eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon ja siihen liittyvien toiminnallisten kokonaisuuksien toteutusta. Tämän lisäksi työryhmä tulee valmistelemaan kuvauksen kansallisesta lompakkoekosysteemistä. Toiminnallinen työryhmä asetetaan osaksi uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hanketta (VN/6206/2024).

Toimikausi

Toiminnallisen työryhmän toimikausi on 26.4.2024-30.6.2026.

Tausta

Komissio antoi kesäkuussa 2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehityksen vahvistamisen osalta (COM (2021) 281 final). Komission ehdotuksella muutetaan sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla annettua EU-asetusta (EU N:o 910/2014) (myöhemmin eIDAS-asetus). eIDAS-asetus sisältää jatkossa yhteisen lainsäädäntökehikon eurooppalaiselle digitaalisen identiteetin lompakoille. Lompakko olisi sähköisen tunnistamisen menetelmä, jonka avulla käyttäjä voi turvallisesti hallinnoida itseään koskevia tietoja ja sähköisiä attribuuttitodistuksia, sekä allekirjoittaa hyväksytyjen sähköisten allekirjoitusten tai leimata hyväksytyjen sähköisten leimojen avulla.

Lompakon teknistä arkkitehtuuria ja viitekehystä (Toolbox) on valmisteltu komission suosituksen (EU) 2021/946 mukaisesti komission johdolla yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa eIDAS-asetuksen asiantuntijatyöryhmässä (eIDAS Expert Group). Teknisen arkkitehtuurin ja viitekehityksen valmistelun keskeisin tuotos on ns. viitearkkitehtuurimäärittäminen (Architecture Reference Framework, ARF). Se sisältää tekniset yhteensopivuusmäärittäykset, joiden avulla voidaan tuottaa asetuksen velvoitteet täyttävä lompakko ja siihen liittyvät palvelut rajat ylittävään käyttöön. Lompakot sekä niihin liittyvät palvelut ja muut kokonaisuudet muodostavat ekosysteemin, jossa julkisen ja yksityisen sektorin toimijat voivat toimia eri rooleissa. Myös tämä ekosysteemi on kuvattu edellä mainitussa viitearkkitehtuurimäärittäyksessä. Lopullinen tekninen arkkitehtuuri ja viitekehys vahvistetaan komission täytäntöönpanosäädöksissä.

Teknisen arkkitehtuurin ja viitekehityksen valmistelun rinnalla komissio on myöntänyt Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta rahoitusta lompakoiden rajat ylittäville pilotoinneille. Suomalaiset viranomaistahot (valtiovarainministeriö, Digi- ja väestötietovirasto (DVV), Liikenne- ja viestintävirasto, Opetushallitus, Verohallinto, Valtiokonttori, Patentti- ja rekisterihallitus) ovat osallistuneet kolmen pilotointikonsortion (DC4EU, EWC ja POTENTIAL) projekteihin ja näiden osana on toteutettu toiminnallisia kokonaisuuksia lompakoiden hyödyntämiselle esituotannollisessa ympäristössä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Pilotointien kansallinen koordinointi jatkuu osana Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hanketta.

Komissio on lisäksi hankkinut lompakon avoimen lähdekoodin referenssitoteutuksen. Uudistetun eIDAS-asetuksen mukaisia lompakoita tarjoavat tahot voivat hyödyntää referenssilompakon sisältämiä osakokonaisuuksia omissa toteutuksissaan tai räätälöidä esimerkkitoteutusta omiin tarpeisiinsa. Valtiovarainministeriö edisti edellisellä hallituskaudella digitaalisen henkilöllisyyden kehittämishanketta, jossa kehitettiin yhdessä DVV:n ja Poliisihallituksen kanssa digitaalista henkilöllisyystodistusta ja siihen liittyviä palveluita. Osallistuminen rajat ylittäviin pilotointeihin sekä teknisen arkkitehtuurin ja viitekehysten valmisteluun on edellyttänyt, että DVV ylläpitää esimerkkitoteutusta lompakosta. DVV on tässä hyödyntänyt edellisen hallituskauden aikana digitaalisen henkilöllisyystodistuksen toteuttamiseen liittyvää työtä.

Tehtävä

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallinen täytäntöönpano tulee edellyttämään teknisten ratkaisujen kehittämistä ja resursointia ja näihin liittyvää roolien ja vastuiden määrittämistä. Keskeinen osa kansallista täytäntöönpanoa on kansallisen lompakon tuottaminen. Tähän liittyen valtiovarainministeriössä tuotetun lompakotarjoajia koskevan markkinaselvityksen mukaisesti on asian jatkovalmistelun osalta ministeriössä linjattu, että kansallisen lompakon tulee tuottamaan Digi- ja väestötietovirasto.

Toiminnallisen työryhmän tehtävänä on:

1. Seurata ja tukea hankkeeseen liittyvien toiminnallisten osakokonaisuuksien toteuttamista.
2. Tuottaa kuvaus kansallisesta lompakkoekosysteemistä, jossa kuvataan uudistetun eIDAS-asetuksen mukainen kansallinen lompakkoekosysteemi sekä siihen liittyvät roolit ja vastuutahot.
3. Tuottaa tarvittava ohjausmateriaali ja toiminnalliset linjaukset erillisinä arkkitehtuuripäätösdokumenteina sellaisista toiminnallisista kokonaisuuksista, joiden on tunnistettu edellyttävän ohjausta ja yhteensovittamista.

Kunkin tehtävän osalta ensisijaisesti käsitellään asiat ja osakokonaisuudet, joiden selvittäminen on välttämätöntä uudistetun eIDAS-asetuksen velvoitteiden kansalliseksi toteuttamiseksi EU:n asettamassa määräajassa.

Organisointi

Toiminnallinen työryhmä työskentelee Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen ohjausryhmän alaisuudessa. Ohjausryhmä hyväksyy toiminnallisen työryhmän luonnoksen kansallisen lompakkoekosysteemin kuvauksesta. Kansallisen lompakkoekosysteemin kuvauksen luonnos toimitetaan samanaikaisesti lainsäädäntötyöryhmän tuottamien hallituksen esitysten luonnosten toimittamisen kanssa.

Ohjausryhmä voi tarkentaa edellä kuvattua toiminnallisen työryhmän tehtävänantoa. Ohjausryhmä voi erityisesti tarkentaa sitä, milloin toissijaisiksi priorisoitujen asioiden toteuttaminen vaarantaa niiden käyttöönottojen edistämistä, jotka ovat välttämättömiä eIDAS-asetuksen velvoitteiden toteuttamiseksi EU:n asettamassa määräajassa.

Toiminnallisen työryhmän on toimittava tiiviissä yhteistyössä uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen lainsäädäntötyöryhmän kanssa. Toiminnallisen työryhmän on nostettava sen työssä esiin tulevia asioita tarpeen mukaan myös lainsäädäntötyöryhmän käsiteltäväksi. Suhteessa lainsäädäntötyöryhmän tehtäviin, toiminnallisen työryhmän tehtävänä on selvittää, arvioida ja ratkaista sellaiset uudistetun eIDAS-asetuksen kansalliseen täytäntöönpanoon liittyvät asiat, jotka ovat välttämättömiä uudistetun asetuksen velvoitteiden toteuttamiseksi ja edellyttävät toiminnallisia määrittäviä ja yhteensopivuutta. Toiminnallisen työryhmän tulee omassa toiminnassaan huomioida lainsäädännön valmisteluajataulu, kun se nostaa asioita lainsäädäntötyöryhmän käsiteltäväksi.

Lisäksi toiminnallinen työryhmä tekee tiivistä yhteistyötä toteuttavien tahojen ja rajat ylittävien pilotointien kanssa sekä tukee näiden työskentelyä. Tarkoituksena on, että toteuttavat tahot ja rajat ylittävä pilotointi ylläpitävät toiminnalliselle työryhmälle tilannekuvaa toteutusten etenemisestä ja nostavat keskeisiä toiminnallisia kysymyksiä ja asiakokonaisuuksia toiminnallisen työryhmän käsiteltäviksi. Toiminnallinen työryhmä voi tarvittaessa kutsua kuultavaksi muiden hallinnonalojen, hankkeiden, sekä muiden

kansallisten sidosryhmien edustajia, jos näiden näkökohtia tulee huomioida ohjausmateriaalin tuottamisessa.

Toiminnallinen työryhmä edistää kansallista vuoropuhelua keskeisten julkisen ja yksityisen sektorin sidosryhmien kanssa, jolla parannetaan sidosryhmien ymmärrystä lompakoista, niihin liittyvistä rooleista ja vastuista, sekä kerätään tietoa kansallisen lompakkoekosysteemin kuvauksen tueksi. Toiminnallisen työryhmän tulee työnsä aikana huolehtia eri hallinnonaloja edustavien virastojen, toteutushankkeiden, sekä muiden kansallisten sidosryhmien osallistamisesta siten, että kansalliseen lompakkoekosysteemiin liittyvät näkökohdat tulevat asianmukaisesti huomioituksi. Toiminnallisen työryhmän tulee huolehtia siitä, että myös yksityisen sektorin toimijat voivat vaikuttaa ja osallistua kansallisen lompakkoekosysteemin valmisteluun.

Työryhmä:

Puheenjohtaja: Teemu Kääriäinen, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja: Kimmo Mäkinen, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Sihteeri: Siiri Krakau, hankeassistentti, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Teemu Tukiainen, johtava asiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto

Petteri Ihalainen, erityisasiantuntija, Liikenne- ja viestintävirasto

Sami Kettunen, hankepäällikkö, Poliisihallitus

Sakari Karstu, tekninen johtaja, Patentti- ja rekisterihallitus

Varajäsenet:

Laura North, lakimies, Liikenne- ja viestintävirasto

Mika Hansson, ylitarkastaja, Poliisihallitus

Esa Kosonen, hankekoordinaattori, Patentti- ja rekisterihallitus

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen

Lainsäädäntöneuvos, Maarit Huotari
yksikönpäällikkö

Jakelu Digi- ja väestötietovirasto, liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto, opetus- ja kulttuuriministeriö, Patentti- ja rekisterihallitus, Poliisihallitus, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi JulkICT-osasto, Kansaneläkelaitos, Opetushallitus, Valtiokonttori ja Verohallinto

VN/6206/2024-VM-18

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: